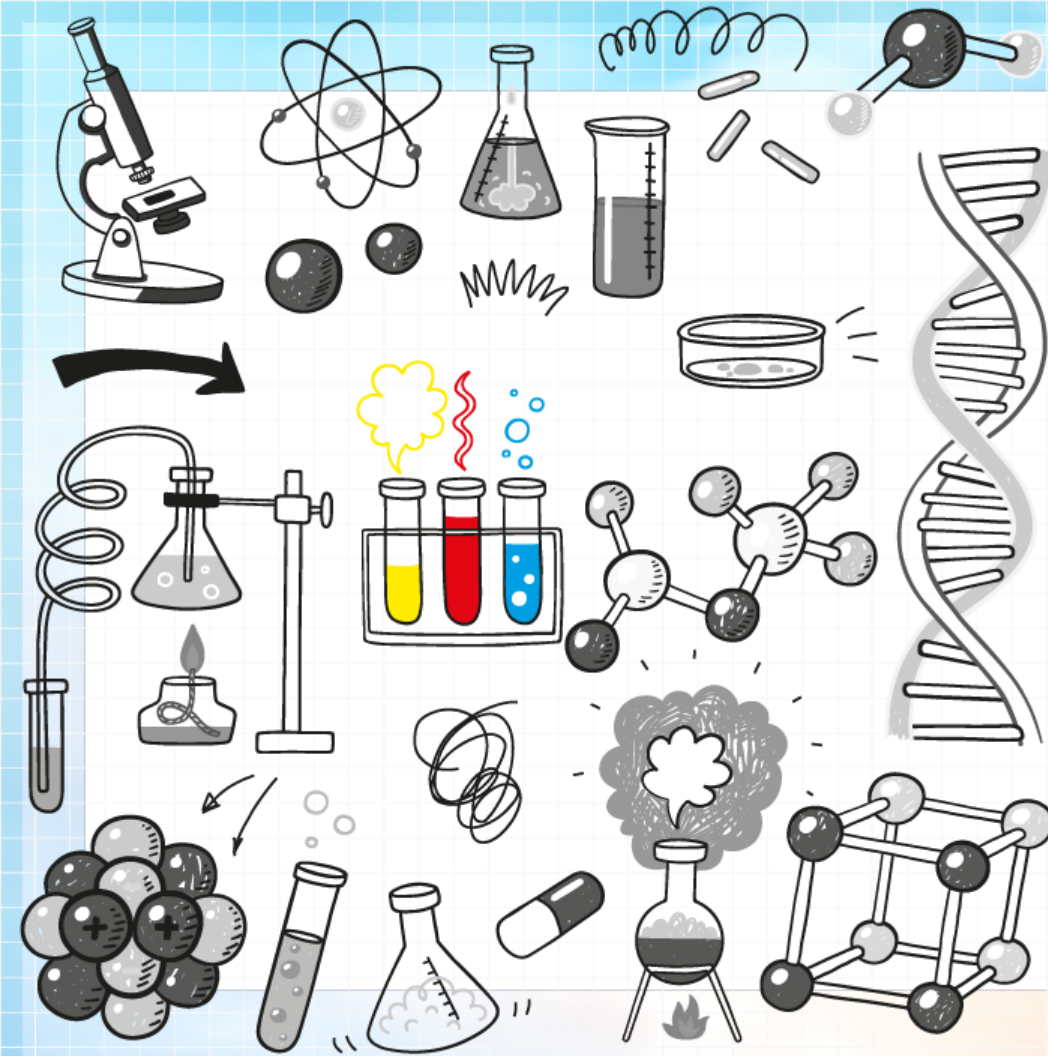

10. ÜNİTE

KONU
ANLATIMI

ASİTLER, BAZLAR VE TUZLAR

10.3.2. Asitler ve Bazların Tepkimeleri

NÖTRALLEŞME TEPKİMELERİ

- Asit ve bazların etkileşime girerek özelliklerini kaybettiği tepkimelere nötralleşme denir.

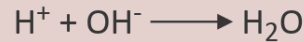
Asit

Baz

Tuz

Su

- Nötralleşmenin temelinde asitten gelen H^+ iyonu ile bazdan gelen OH^- iyonunun birleşerek H_2O oluşturmaları vardır. Net iyon denklemi aşağıdaki gibidir.

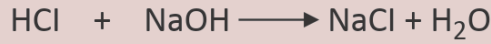
ASİTLER, BAZLAR VE TUZLAR

Asitten gelen H^+ iyonlarının mol sayısı OH^- iyonlarının mol sayısına eşit olduğunda tam nötrleşme olur.

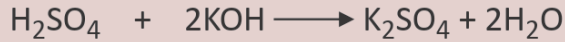
$n_{H^+} = n_{OH^-} \Rightarrow$ Çözelti nötrdür. $pH = 7$ 'dir.

$n_{H^+} > n_{OH^-} \Rightarrow$ Çözelti asidiktir. $pH < 7$ 'dir.

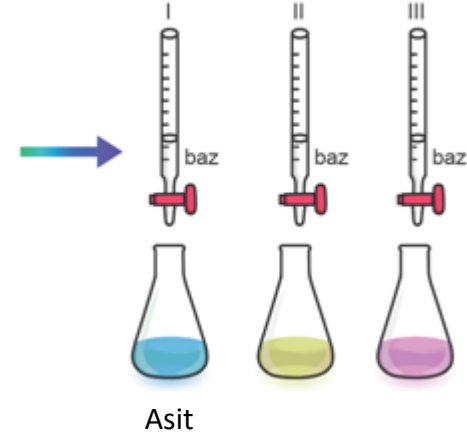
$n_{H^+} < n_{OH^-} \Rightarrow$ Çözelti baziktir. $pH > 7$ 'dir.

1 mol   1 mol

1 mol   2 mol

ÖRNEK 1.

Asit ve bazların sulu çözeltileri tepkimeye girdiğinde genellikle tuz ve su oluşur. Bu olaya nötralleşme, tepkimeye de nötralleşme tepkimesi denir.

Aşağıdaki maddelerin hangileri bir araya geldiğinde nötralleşme tepkimesi gerçekleşir?

- A) KOH ve NaCl   B) HCl ve NaCl   C) H₂SO₄ ve NaOH
D) CH₃COOH ve HNO₃   E) HF ve HCN

ÖRNEK 2.

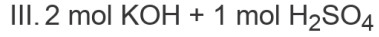
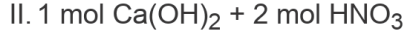
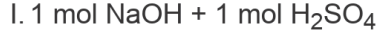
Eşit mollerdeki HNO_3 ve KOH tepkimesi sonucu oluşan çözeltide en fazla bulunan anyon ve katyon aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	<u>Anyon</u>	<u>Katyon</u>
A)	OH^-	H^+
B)	NO_3^-	K^+
C)	NO_3^-	H^+
D)	OH^-	K^+
E)	NO_3^-	OH^-

ÖRNEK 3.

Aşağıda bazı asit ve baz çiftleri ve miktarları verilmiştir.

Buna göre;

hangilerinde tam nötrleşme olur?

A) Yalnız II

B) Yalnız III

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

ÖRNEK 4.

- . HCl ve NaOH kullanılarak gerçekleştirilen bir tepkimede NaOH sınırlayıcı bileşen olarak davranmıştır.

Buna göre;

- I. Tepkime sonunda ortam baziktir.
II. H^+ ile OH^- arasında $n_{H^+} > n_{OH^-}$ ilişkisi vardır.
III. Artan madde olmaması için ortama NaOH eklenmelidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

ÖRNEK 5.

Şekildeki erlen içerisinde NaOH çözeltisi bulunmaktadır. Önce çözeltiliye bir kaç damla fenol ftalein indikatörü damlatılıyor.

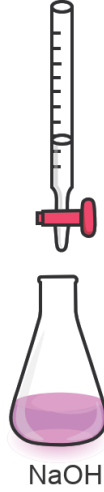
Sonra NaOH çözeltisi üzerine büretten H_2SO_4 çözeltisi damla damla ekleniyor.

Buna göre;

I. 2 mol NaOH için 1 mol H_2SO_4 çözeltisi eklendiğinde tam nötralleşme olur.

II. Asit eklenmeye devam edilirse, çözelti renksiz olur.

III. Başlangıçta erlen içinde bulunan çözeltinin pH'ı 7'den büyüktür.

yargılarından hangileri doğrudur? (Fenol ftalein bazik ortamda pembe, asidik ortamda renksizdir)

A) Yalnız I

B) Yalnız II

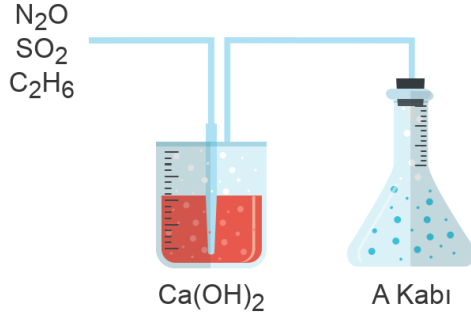
C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

ÖRNEK 6.

Yukarıda verilen kaba sırası ile N_2O , SO_2 ve C_2H_6 gazları gönderiliyor.

Buna göre A kabında toplanacak gazlar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) N_2O B) SO_2 C) C_2H_6
D) C_2H_6 ve N_2O E) N_2O ve SO_2

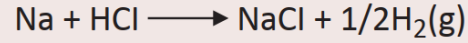
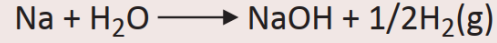
ASİT VE BAZLARIN METALLERLE TEPKİMELERİ

Çok Aktif Metaller

Li
Sr
Ba
Ca
Na
K

H₂(g)

- Suyla tepkime verir.
- Asitlerle tepkime verir.
H₂ gazı açığa çıkar.
- Bazlarla tepkime vermez.

ASİT VE BAZLARIN METALLERLE TEPKİMELERİ

Amfoter Metaller

Zn
Al
Pb
Sn
Cr
Be

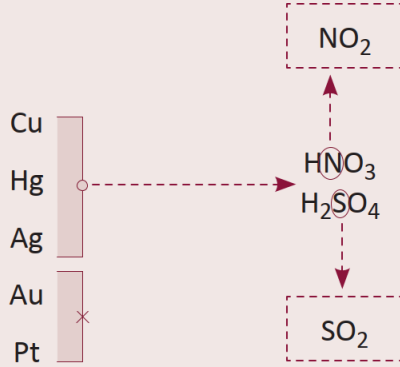
H₂(g)

- Suyla tepkime vermez.
  - Asitlerle tepkime verir.
  - Bazlarla tepkime verir.
- H₂ gazı açığa çıkar.

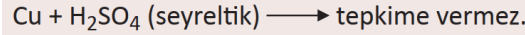
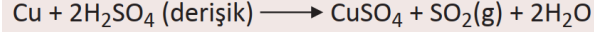

ASİT VE BAZLARIN METALLERLE TEPKİMLERİ

Soy Metaller

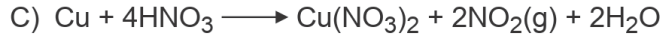
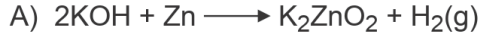

- Yarı soy metaller (Cu, Hg ve Ag) yalnızca oksijen içeren kuvvetli yükseltgen asitler ile tepkime verir.
- Tam soy metaller (Au ve Pt) yalnızca kral suyu ile tepkime verir.

ÖRNEK 7.

Metallerin asit ve bazlarla verdiği tepkimelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

ÖRNEK 8.

	<u>Asit Çözültüsü</u>	<u>Metal</u>	<u>Oluşan Gaz</u>
I.	HNO ₃	Hg	H ₂
II.	HCl	Mg	Cl ₂
III.	H ₂ SO ₄	Na	H ₂

Yukarıda asit çözültülerinin metallerle etkileşimi sonucunda oluşan gazlardan hangisi yanlış verilmiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

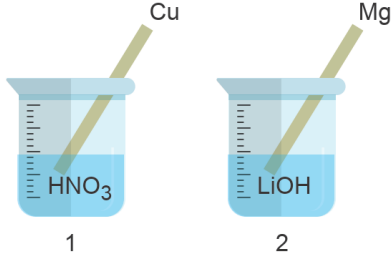
ÖRNEK 9.

Aşağıda X,Y ve Z metallerinin asit ve bazlara karşı davranışları verilmiştir.

- ∞ X metali sadece yapısında oksijen bulunduran kuvvetli yükseltgen asitlerle tepkimeye giriyor.
- ∞ Y metali hem asit hem de bazlarla tepkime veriyor.
- ∞ Z metali hiçbir asit ve bazla tepkime vermiyor.

Buna göre X,Y ve Z metalleri aşağıdakilerden hangisi olabilir?

	<u>X</u>	<u>Y</u>	<u>Z</u>
A)	Zn	Mg	Hg
B)	Cu	Zn	Pt
C)	Au	Al	Li
D)	Na	Au	Pt
E)	Ag	Cu	Ba

ÖRNEK 10.

- ∞ 1 numaralı kaptaki bulunan HNO_3 çözeltisine bakır metalini batırılıyor.
- ∞ 2 numaralı kaptaki bulunan LiOH çözeltisine magnezyum metalini batırılıyor.

Buna göre;

- I. 1. Kaptaki bakır metalini zamanla aşınır.
- II. 2. Kaptaki H_2 gaz çıkışı olur.
- III. 1. Kaptaki çıkan gaz asit oksittir.

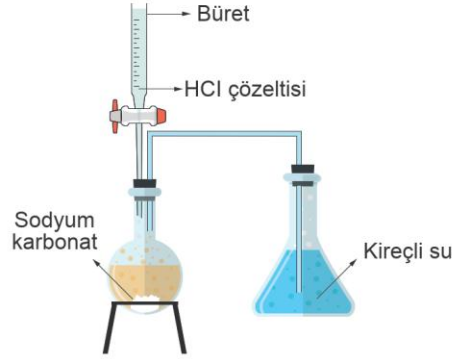
yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I ve III

ÖRNEK 11.

Yukarıdaki düzenekte sodyum karbonat katısı üzerine büret yardımıyla hidroklorik asit çözeltisi ekleniyor. Oluşan yeni karışımda gaz kabarcıkları gözleniyor.

Buna göre;

- I. Oluşan gaz CO_2 gazıdır.
- II. Kireçli su bulunan kaptaki asit baz tepkimesi gerçekleşir.
- III. Kireç suyunda bulanma gözlenir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

ORBİTAL TYT KİMYA SORU BANKASI

10. Ünite s Testi

Test 1 - Test 4

ödev olarak verilebilir !

CEVAP ANAHTARI

1.	C	6.	D
2.	B	7.	B
3.	D	8.	C
4.	D	9.	B
5.	E	10.	E
		11.	E

